

Sivistystoimen talousarvio vuodelle 2025 ja suunnitelmavuosille 2026 ja 2027

SIVLK 16.10.2024 § 98
150/02.02.00/2024

Valmistelija

Sivistysjohtaja Juha Isomaa

Talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 110 pykälässä.

Sivistyslautakunnan talousarvion laadintaan osallistuvat ovat saaneet kunnanhallituksen 12.8.2024 hyväksymät talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaohjeet.

Talousarvioraami on nettoraami (toimintatuotot-toimintakulut=toimintakate) ja se sisältää ulkoiset menot ja tulot. Talousarvioehdotus on sovitettava annettuun raamiin. Toimielinten ja tulosalueiden tulee ottaa huomioon talouden tasapainottamissuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet talousarviovalmistelussa. Sivistystoimen tulosalueelle kuuluvat hallinto, varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta, esiopetus, perusopetus, lukio, kansalaisopisto, kirjastotoimi ja vapaa-aikatoimi. Suurimmat kuluerät muodostuvat varhaiskasvatuksen ja koulutoimen lakisääteisten palvelujen järjestämisestä. Yleisen kustannuskasvun myötä kasvavat myös sisäiset erät.

Varhaiskasvatustalouden laki- ja asetus määrittelevät varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen ja yhtä aikaa läsnäolevien lasten maksimimäärän. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen talousarviossa on vakituisten työntekijöiden palkkauskulujen lisäksi varauduttu sijaisten ja määräaikaisten työntekijöiden tarpeeseen. Määrärahatarvetta lisäävät vuorohoidon järjestäminen sekä asiakasmäärän vaikea ennustettavuus. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot vähenevät elokuun 2024 alusta voimaantulleen indeksitarkastuksen vuoksi.

Päiväkoti/koulu toimipisteiden määrään ei ole ennakoitu muutoksia vuoden 2025 aikana. Uusi palveluverkkoselvitys tehtäen vuoden 2025 aikana, ja sen vaikutuksia ei voi vielä ennakoida. Talousarviovuotena varaudutaan 3 % palkankorotuksiin.

Koulukuljetuksissa on menossa 3/4 hankintavuosi ja sopimushintoja tarkastellaan indeksiin toukokuussa. Koulukuljetuskustannuksiin on varattu 134 000 € menolisäys vastaamaan kuljetuskustannusten todellisia kuluja. Määrärahaan sisältyy 3 % indeksikorotus. Joukkoliikenteeseen on varauduttu 60 000 euron määrärahalla.

Talousarvioon on sisällytetty 33 400 euroa harkinnanvaraisille avustuksille, jotka jaetaan toiminta- ja tapahtuma-avustuksina yhdistyksille ja seuroille kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Uutena avustuksena on 4H:n toiminta-avustus. Aikaisemmin tämä avustus on ollut kunnanhallituksen alaisuudessa.

Investoinneissa aktivointiraja on 10 000 €. Sitä pienemmät hankinnat kuuluvat käyttötalouteen ja ne on huomioitu talousarviossa.

HALLINTO

Hallinnon osalta henkilöresurssia on huomioitu edellisen vuoden mukaisesti, myös hyvinvointiin palkkamenojen osalta. Hanketoiminnan kirjauksia ei ole hallinnon kustannuspaikalle. Hanketoimintaan on oma kustannuspaikka.

Taiteen perusopetus on sivistystoimen hallinnon tulosityksikkö. Kunta ostaa musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta Raahen Musiikkiopistosta (vuonna 2023) 47 000 €:n osuudella. Tätä osuutta pienennetään vuosina 2025-2027 kolmen opiskelijan vuosittaisella vähenemisellä, mikä vastaa noin 4800 euron maksuvähennystä vuodessa.

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan varhaiskasvatustilain mukaisesti siinä muodossa ja laajuudessa kuin lapsen ja perheen tarve on. Tulosalueeseen kuuluvat kunnallinen päiväkotij- ja perhepäivähoito sekä lastenhoidontuki (kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki sekä Siikajoella maksettava yksityisen hoidon tuen kuntalisä). Kotihoidon tuen kuntalisän maksaminen päättyy 31.12.2024.

Päiväkoteja on neljä: Leppis Paavolan monitoimitalossa, Repola Revonlahdella, Tuulenpesä Siikajoenkylällä ja Satumetsän vuoropäiväkoti Ruukissa. Satumetsän päiväkodin viskariryhmä toimii Ruukin koulukeskuksessa. Perhepäivähoitoa järjestetään Luohualla, Ruukissa ja Revonlahdella.

Lakisääteistä kotihoidon ja yksityisen hoidon tukea arvioidaan tarvittavan 250 400 € sekä kuntakohtaiseen päätökseen perustuvaa yksityisen hoidon tuen kuntalisää 3 600 €, yhteensä 254 000 €.

Henkilöstön määrä suhteessa lasten määrään ja lasten tarvitsema tuen ja avustamisen tarve on määritelty varhaiskasvatustilaisissa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöön vakiinnutetaan Tuen tiimi, jossa työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja varhaiskasvatuksen opettaja.

Varhaiskasvatuksessa on nyt 168 lasta, joista alle 3-vuotiaiden osuus on 35 %. Vastaavana aikana vuonna 2023 varhaiskasvatuksessa oli 186 lasta, joista alle 3-vuotiaiden osuus oli 28 %.

ESIOPETUS

Esiopetusta järjestetään kaikilla kouluilla. Esiopetuksen oppilaat kuljetetaan olemassa olevien koulukuljetusten yhteydessä koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti. Kuljetusetu myönnetään myös olemassa oleviin koululaiskuljetuksiin päivähoidosta esiopetukseen ja takaisin. Esiopetuksen kustannustehokkuus on pienenevien ikäluokkien johdosta käymässä huonoksi. Esiopetuksesta olisi mahdollista hakea säästöä myös keskittämällä toimintaa tiettyihin toimipisteisiin. Näin henkilöstöresurssia säästyisi.

PERUSOPETUS

Perusopetuksen menot kasvavat maltillisesti. Perusopetuksen osalta menojen kasvu selittyy pääasiassa henkilöstömenojen kasvulla ja ostopalveluiden kallistumisella.

Ruukin vastaanottokeskuksen lakkautumisen myötä valmistavan opetuksen kulut loppuivat 2024 alkuvuoden aikana. Kouta-hanke on menossa perusopetuksessa. Kokonaisuutena perusopetuksen tuntikehys laskee sivistystoimen tuntikehysten ja määräaikaisten työntekijöiden vähentämisen johdosta.

Oppilaskohtainen oppimateriaali määräraha on palautettu vuoden 2023 tasolle. Koulujen kalustomäärärahoista on leikattu.

Oppilaiden kuljetusetuus koskee niitä oppilaita, joiden koulumatkan pituus on 0.-3.luokkalaisilla yli 3 km ja 4.luokasta ylöspäin yli 5 km, mitattuna lyhintä mahdollista kävelykelpoista liikenneväylää pitkin kotiportailta koulun portille.

LUKIO

Siikajoen lukio on ollut yleislukio. Lukiokoulutuksen järjestämistä laajennetaan vuoden 2025 aikana, siten että Siikajoen lukioon on mahdollista hakeutua opiskelemaan yleislinjalle tai ratsastuslinjalle. Ratsastuslinjalle hakeutuvien lukio-opintoihin (150op.) sisältyy 19-23 opintopistettä ratsastusta ja hevosalan opintoja. Siikajoen lukion oman opintojaksotarjottimen lisäksi ratsastuslinja tuo lukiokoulutukseen lisäkustannuksia linjalle hakeutuvaa opiskelijaa kohden noin 2500 euroa vuodessa. Kansainvälisten opiskelijoiden hakeutumisesta lukiokoulutukseen on osoitettu viranomaistahoilta (Krp, Okm, Oph, Rajavartiolaitos) vakavia huolia ja riskejä. Näistä informoitiin koulutuksen järjestäjiä yhteisessä tiedotustilaisuudessa. Siikajoen lukioon opiskelijaksi hakeutuvien opiskelijoiden määrän vahventamiseksi on päädytty kv-opiskelijoiden sijasta kehittämään toisen asteen strategian mukaisesti (Kh 69§ / 2024) toinen opiskelulinja paikkakunnalla olevan Ruukin luonto- ja hevoskeskuksen kanssa.

KANSALAI SOPISTO

Opinto-ohjelma tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Opiskelijat maksavat kurssimaksut kaikista kursseista, joihin osallistuvat. Siikajoki-opistolle haetaan opintosetelityypistä valtionavustusta. Kansalaisopistolla on koulutussuunnittelija 65 %:n, sihteeri 25 %:n ja rehtori 5 %:n työajalla. Koulutussuunnittelija vastaa kurssisuunnittelusta, henkilöstöhallinnoinnista ja markkinoinnista sekä Siikajoki-opiston kehittämistyöstä. Vuoden 2024-2025 toimintakaudelle kansalaisopistoon on suunniteltu edelliseen vuoteen verrattuna 900 tuntia vähemmän opetusta. Tämä tarkoittaa opetustuntien vähentämistä kurssimäärää vähentämällä. Kurssimaksut on tarkistettu tulevalle toimintakaudelle. Paavolan vanhan kansakoulun tilat pyritään ottamaan tehokkaaseen käyttöön keskittämällä kurssitoimintaa mahdollisuuksien mukaan sinne. Siikajoki-opiston kurssitoiminta pyritään pitämään monipuolisena, vaikka suunnitelluista tunneista leikataan niin, että toteutuneiden tuntien ylitys laskee 10 %:n tasolle valtionosuustunneista. Tulevina vuosina 2024-2026 suunniteltujen ja toteutuneiden tuntien määrää lasketaan maltillisesti edellä mainittua tavoitetta kohti.

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Kirjastopalvelut järjestetään 4 toimipisteessä eli Komppalinnan, Paavolan ja Revonlahden lähikirjastoissa sekä Ruukin pääkirjastossa. Luohuan lähikirjastosta tehdään koulukirjasto. Paavolan ja Revonlahden lähikirjastoista vähennetään toinen palveluaikapäivä pois. Omatoimikirjastot ovat käytössä Komppalinnassa, Paavolassa ja Ruukissa.

Kirjastot ovat avoinna 234 h/vko, joista palveluaikaa on 62 h ja omatoimiaikaa 172 h. Kirjamäärärahat säilyvät ennallaan lähikirjastoissa, mutta pääkirjaston määrärahoja vähennetään säästötavoitteen saavuttamiseksi. Kuntien yhteiseen e-Kirjastoon liitytään vuoden 2025 alusta.

Kulttuuripalveluiden resurssit säilytetään ennallaan.

VAPAA-AIKAPALVELUT

Perusnuorisotyön toimintoja monipuolistetaan. Nuorten palveluja toteutetaan myös Pop up-toimintoina järjestämällä nuokkari-toimintaa eri kylillä sekä koulunuorisotyötä eri kouluilla resurssien rajoissa. Nuorisotyötä ja uusia nuorisotiloja tehdään tutuksi järjestämällä nuokkareita yrityspuiston nuortentalo-Walolla. Uutena toimintona on syyskuussa 2024 aloitettu moottoripaja-toiminta, jonka toimintaa jatketaan yhtenä iltana viikossa kunnan nuorisotyön järjestämänä. Tässä työssä apuna on vapaaehtoistoimijoita.

Seudullista Satelliitti-yhteistyötä jatketaan etsivän nuorisotoimen ja nuorten työvalmennuksen osalta. Talousarvioon on arvioitu saatavan valtionavustusta sekä etsivään nuorisotyöhön, että nuorten työpajatoimintaan. Liikuntatoimessa toiminnot säilyvät ennallaan, mutta liikuntapaikkojen määrään ja liikunta-alueiden ylläpitoon tehdään talouden tasapainottamisohjelman mukaiset säästötoimet. Kuntosalimaksuihin tehdään tasokorotukset.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Juha Isomaa

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi esittelyn sivistystoimen talousarvion 2025 nykytilanteesta ulkoisten menojen osalta sivistysjohtajan tulosalueittain esittelemän talousarvion tilanteen pohjalta.

Sivistyslautakunta hyväksyy sivistystoimen 2025 talousarvion tilanteen mukaisesti esittelyn esityksen ja lähettää sen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Päätös

Matti Nivala poistui kokouksesta klo 16.47.

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.